

Informativni letak

USLUGA INICIRANJA PLAĆANJA (PIS) i USLUGA INFORMIRANJA O RAČUNU (AIS)

Novi Zakon uvodi nove pružatelje platnih usluga, i to pružatelje usluge iniciranja plaćanja (engl. Payment Initiation Service Provider, PISP) i pružatelje usluge informiranja o računu (engl. Account Information Service Provider, AISP) koji se, u odnosu na banku i korisnika platnih usluga, pojavljuju u funkciji tzv. treće strane i čije se usluge zasnivaju na pristupu računima za plaćanje koje vode banke i koji su dostupni online (preko internetskog bankarstva). Uvođenjem novih pružatelja platnih usluga potiče se konkurentnost na tržištu platnih usluga te se omogućuje daljnji razvoj platnog prometa

Novе usluge koje uvodi novi Zakon jesu usluga iniciranja plaćanja i usluga informiranja o računu.

Osim novih pružatelja, pružatelji novih platnih usluga mogu biti i postojeći pružatelji platnih usluga (kreditne institucije – banke, institucije za elektronički novac ili institucije za platni promet). Kreditne institucije ne trebaju posebno odobrenje za pružanje novih platnih usluga, dok postojeće institucije za elektronički novac i institucije za platni promet koje namjeravaju pružati nove platne usluge moraju za to prethodno dobiti odobrenje nadležnog tijela. Što se tiče novih pružatelja platnih usluga, u slučaju namjere pružanja samo usluge iniciranja plaćanja potencijalni pružatelj te usluge treba dobiti odobrenje za pružanje platnih usluga u svojstvu institucije za platni promet od Hrvatske narodne banke. U slučaju namjere pružanja samo usluge informiranja o računu potencijalni pružatelj te usluge treba dobiti rješenje o upisu u registar kod Hrvatske narodne banke kao registrirani pružatelj usluge informiranja o računu. Pružatelji usluge iniciranja plaćanja i pružatelji usluge informiranja o računu osnovani na području EU-a mogu u Republici Hrvatskoj početi pružati svoje usluge nakon što je proveden postupak tzv. passportinga (notifikacije o prekograničnom pružanju platnih usluga), odnosno nakon što je nadležno tijelo države članice EU-a u kojoj je pružatelj platne usluge osnovan obavijestilo Hrvatsku narodnu banku o namjeri pružanja tih usluga na teritoriju Republike Hrvatske.

Moraju li banke omogućiti novim pružateljima platnih usluga pristup računima za plaćanje koje one vode?

Da. Odredbama novog Zakona osigurano je pravo korisnika platnih usluga na korištenje usluge iniciranja plaćanja i usluge informiranja o računu. S tim u vezi, propisana je obveza pružatelja platnih usluga koji vodi račun (banka) da pružateljima usluge iniciranja plaćanja odnosno pružateljima usluge informiranja o računu, uz izričitu suglasnost korisnika, omogući pristup računima koje banka vodi. Obveza banaka odnosi se samo na račune za plaćanje korisnika koji su dostupni online, odnosno koji se koriste internetskim bankarstvom, i to samo ako je korisnik platnih usluga dao izričitu suglasnost za takve usluge.

USLUGA INICIRANJA PLAĆANJA (PIS)

Što je usluga iniciranja plaćanja?

Usluga iniciranja plaćanja (engl. Payment Initiation Service, PIS) jest usluga koja korisnicima omogućuje da preko interneta iniciraju platne transakcije na teret svog računa za plaćanje u banci preko pružatelja usluge iniciranja plaćanja (engl. Payment Initiation Service Provider, PISP). Banka koja vodi račun dužna je PISP-u dati informacije o iniciranju plaćanja, koje PISP prosljeđuje platitelju i primatelju plaćanja (trgovcu). Uslugom iniciranja plaćanja primatelju plaćanja pruža se sigurnost da je plaćanje uspješno inicirano, kao i da će biti izvršeno, kako bi se na taj način osigurali preduvjeti za isporuku kupljene robe ili usluge bez nepotrebne odgode.

PRUŽATELJ USLUGE INICIRANJA PLAĆANJA (PISP)

Tko je pružatelj usluge iniciranja plaćanja (PISP)?

To je bilo koji pružatelj platnih usluga koji pruža uslugu iniciranja plaćanja. PISP može biti novi pružatelj platnih usluga, ali i kreditna institucija, institucija za platni promet ili institucija za elektronički novac.

Tko se može koristiti uslugom iniciranja plaćanja?

Korisnik platnih usluga koji se želi koristiti uslugom iniciranja plaćanja mora imati mogućnost zadavanja platne transakcije online, odnosno imati s bankom ugovorenu neku od online usluga (internetsko bankarstvo). Korisnici usluge iniciranja plaćanja mogu biti pravne i fizičke osobe.

Za potrebe iniciranja plaćanja preko pružatelja usluge iniciranja plaćanja (PISP) korisnik platnih usluga daje PISP-u podatke koji su potrebni za pružanje usluge iniciranja plaćanja koji mogu uključivati i personalizirane

sigurnosne vjerodajnice (npr. lozinka, PIN).

Može li pružatelj usluge iniciranja plaćanja pristupiti računu za plaćanje korisnika bez njegova pristanka?

Ne. Pružatelj usluge iniciranja plaćanja (PISP) smije inicirati platnu transakciju na teret računa za plaćanje korisnika platnih usluga samo uz izričitu suglasnost korisnika platnih usluga.

Hoće li banke davati pružateljima usluge iniciranja plaćanja informacije o stanju na računu korisnika platnih usluga?

Pružatelj usluge iniciranja plaćanja pri iniciranju plaćanja primit će od banke platitelja samo informaciju o raspoloživosti pokrića na računu za izvršenje plaćanja (odgovor da/ne koji ne smije sadržavati informaciju o stanju na računu).

Kome se klijent treba obratiti ako je plaćanje inicirano preko pružatelja usluge iniciranja plaćanja neautorizirano, nije izvršeno ili je izvršeno neuredno (npr. Pogrešan iznos)?

U slučaju neautorizirane, neizvršene ili neuredno izvršene platne transakcije koja je inicirana preko pružatelja usluge iniciranja plaćanja korisnik platnih usluga treba se obratiti svojoj banci u kojoj ima račun za plaćanje s kojega je inicirana platna transakcija. Banka je u tom slučaju, u skladu sa zakonskim odredbama, dužna vratiti platitelju iznos neautorizirane, neizvršene odnosno neuredno izvršene platne transakcije te dovesti platiteljev račun u stanje koje bi odgovaralo stanju tog računa da platna transakcija nije bila izvršena.

Što korisniku znači uvođenje novog pružatelja platnih usluga kao što je PISP?

Pružatelji usluge iniciranja plaćanja omogućit će korisnicima platnih usluga nove kanale zadavanja plaćanja primjenjujući inovativne tehnologije te će tako korisnici imati veću mogućnost izbora među različitim vrstama platnih usluga i pružatelja platnih usluga. Pružatelji usluge iniciranja plaćanja pomažu korisnicima pri iniciranju kreditnih transfera s računa za plaćanje korisnika koji se vodi u banci i bez odgode informiraju trgovca o iniciranom plaćanju te na taj način osiguravaju preduvjete za trenutnu isporuku robe ili usluga. Na taj će način kupnja na internetu biti omogućena i korisnicima koji nemaju platne kartice ili se njima ne žele koristiti. Korisnici platnih usluga moraju voditi računa o tome da svoje personalizirane sigurnosne vjerodajnice (npr. lozika, PIN), koje im je banka izdala za zadavanje platnih transakcija preko internetskog bankarstva, čuvaju i ne otkrivaju osobama koje nisu ovlašteni pružatelji platnih usluga.

USLUGA INFORMIRANJA O RAČUNU (AIS)

Što je usluga informiranja o računu?

Usluga informiranja o računu (engl. Account Information Service, AIS) jest usluga koja korisniku platnih usluga omogućuje da, preko interneta, na jednom mjestu dobije informacije sa svojih računa za plaćanje koji su dostupni online i koji su otvoreni kod jedne ili više banaka. Usluga informiranja o računu pokriva cijeli spektar usluga koje se zasnivaju na informacijama o platnim transakcijama korisnika, stanjima na računu, navikama plaćanja i slično. Spomenuta usluga omogućit će korisniku kvalitetniju analizu informacija povezanih s njegovim računom ili npr. agregiranje podataka s više računa kod jedne banke ili više banaka.

Koji je primjer korištenja usluge informiranja o računu (AIS)?

Za potrebe praćenja svojih navika potrošnje te planiranja izdataka i štednje, korisnik platnih usluga traži od pružatelja usluge informiranja o računu (engl. Account Information Service Provider, AISP) redovito dostavljanje agregiranih informacija sa svih svojih računa za plaćanje otvorenih kod više različitih banaka, uključujući informacije o platnim transakcijama povezanim s tim računima.

PRUŽATELJ USLUGE INFORMIRANJA O RAČUNU (AISP)

Tko je pružatelj usluge informiranja o računu (AISP)?

To je bilo koji pružatelj platne usluge koji pruža uslugu informiranja o računu. AISP može biti novi pružatelj platnih usluga, ali i već postojeća kreditna institucija, institucija za platni promet ili institucija za elektronički novac.

Tko se može koristiti uslugom informiranja o računu?

Korisnik platnih usluga koji se želi koristiti uslugom informiranja o računu mora imati mogućnost pristupa svom

računu za plaćanje online, odnosno imati s bankom ugovorenu neku od online usluga (internetsko bankarstvo). Korisnici usluge informiranja o računu mogu biti pravne i fizičke osobe. Za potrebe dobivanja informacija o računu preko pružatelja usluge informiranja o računu (AISP) korisnik platnih usluga daje AISP-u podatke koji su potrebni za pružanje usluge informiranja o računu, koji mogu uključivati i personalizirane sigurnosne vjerodajnice (npr. lozinka, PIN).

Može li pružatelj usluge informiranja o računu pristupiti računu za plaćanje bez pristanka korisnika platnih usluga?

Ne. Pružatelj usluge informiranja o računu (AISP) smije pristupati računima korisnika platnih usluga samo uz izričitu suglasnost korisnika platnih usluga.

Ako korisnik ima više računa za plaćanje otvorenih kod jedne banke ili više banaka, kojim informacijama AISP može pristupiti i u koju se svrhu smije koristiti prikupljenim informacijama?

Ako korisnik ima više računa za plaćanje otvorenih kod jedne banke ili više banaka, pružatelj usluge informiranja o računu smije pristupiti samo onim računima za plaćanje koje je izričito odredio korisnik platnih usluga i samo onim informacijama s računa koje je korisnik od njega izričito zatražio.

Tako prikupljene podatke pružatelj usluge informiranja o računu smije upotrebljavati i pohranjivati isključivo u svrhu obavljanja usluge informiranja o računu, i to u skladu s pravilima o zaštiti podataka.

Što korisniku platnih usluga znači uvođenje novog pružatelja platnih usluga kao što je AISP?

Pružatelji usluge informiranja o računu (AISP) omogućit će korisnicima nove kanale informiranja o računu za plaćanje i olakšan pristup informacijama s računa za plaćanje. Korisnici ove platne usluge, a osobito oni korisnici koji imaju više računa za plaćanje otvorenih kod više banaka, imat će uvid u svoju cjelokupnu financijsku situaciju vezanu uz račune za plaćanje na jednom mjestu, što će im omogućiti bolje upravljanje osobnim financijama. Ujedno, pružatelji usluge informiranja o računu često korisnicima usluga omogućuju i dodatne usluge (upravljanje financijama, savjetovanje o potrošnji, upućivanje na moguće uštede i slično).

Korisnicima ove usluge bit će također omogućeno brzo i jednostavno dobivanje jednokratnih bonitetnih izvješća. Korisnici platnih usluga moraju voditi računa o tome da svoje personalizirane sigurnosne vjerodajnice (npr. lozinka, PIN), koje im je banka izdala za pristup računu preko internetskog bankarstva, čuvaju i ne otkrivaju osobama koje nisu ovlašteni pružatelji platnih usluga

Što je Application Programming Interface (API)?

API (engl. Application Programming Interface) jest komunikacijsko sučelje za pristup digitalnim podacima odnosno aplikacijski protokol koji omogućuje razmjenu podataka između dva informacijska sustava.

Kako bi se osigurala sigurna komunikacija trećih strana i banaka, banke će morati implementirati najmanje jedno sučelje za zajedničku i sigurnu komunikaciju. Takvo će sučelje imati implementiran odgovarajući API za siguran pristup informacijama o računu za plaćanje korisnika platnih usluga vanjskim pružateljima usluga (trećim stranama) kao što su pružatelji usluge iniciranja plaćanja (PISP) i pružatelji usluge informiranja o računu (AISP).

IMEX BANKA d.d.